

SDG 12: Odpovědná výroba a spotřeba

Zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu

Jedním z problémů, na který se OSN v tomto cíli zaměřuje, je plýtvání potravinami. OSN chce do roku 2030 snížit celosvětové plýtvání potravinami na polovinu. Podle Organizace pro výživu a zemědělství OSN se ve světě vyhodí ročně potraviny za 750 miliard dolarů, což je šestkrát více, než je investováno do rozvojové spolupráce. S tématem udržitelné spotřeby a výroby souvisí také problém odpadů a (ne)šetrnosti provozů firem. Podle OSN je třeba do roku 2030 výrazně snížit produkci odpadů s pomocí prevence, redukce, recyklace a opětovného používání. Dalším tématem tohoto cíle je také nakládání s nebezpečnými odpady a prevence úniku toxických odpadů.

VIDEO MATERIÁL:

Plné znění SDG 12: [zde](#)

Aktivita: Odpovědná výroba a spotřeba / 45 minut

1. Úvod/ 15 minut:

Studenti utvoří skupiny, každá z nich obdrží jednu kartičku s výrokem o hladu (viz. níže). Studenti se zamyslí, zda s výrokem souhlasí, nesouhlasí, nebo si nejsou jisti. Skupiny odprezentují posouzení svého výroku spolu se zdůvodněním svých názorů. Ostatní studenti mohou vznášet připomínky, klást dotazy nebo prezentované myšlenky dále rozvíjet. Při moderování této diskuse uvádíme na pravou míru případné předsudky a stereotypy. Nepravdivé představy rozptýlíme s pomocí využití textu „Mýty o hladovění“ (uvedení na pravou míru).

2. Aktivita: My a potraviny/ 20 minut

Studenti jsou rozděleni do čtyř skupin. Každý člen přinese na hodinu jeden druh potravin a to tak, aby ve skupině byly zastoupeny různé druhy potravin, např. sladkost, ovoce či zelenina, pečivo, mléčný výrobek, masný výrobek, luštěniny apod. Důležité je, aby výrobky přinesli v originálním obalu s etiketou, na které je uveden původ, složení atd. V případě, že například ovoce či zelenina nemají původní obal, studenti místo jejich původu zjistí v obchodě.

Úkolem studentů v hodině je podívat se na jednotlivé potraviny, které si přinesli, a zjistit zemi jejich původu. Každá skupina poté dostane jeden text, přečte si jej a zaznamená nejdůležitější získané informace. Na závěr každá skupina představí ostatním, co se dozvěděla a zda

zjistila, odkud pochází přinesené potraviny.

Texty pro jednotlivé skupiny:

1. Jak poznáme český výrobek

http://www.vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=jak_pozname_vyrobek_z_cr&site=spotřeba

2. Původ potravin

<http://www.denik.cz/ekonomika/puvod-potravin-je-rozhodujici-pro-77-procent-cechu-20160118.html>

3. Regionální potravina

<http://www.regionálnipotravina.cz/o-projektu/>

4. Maso a spotřeba vody

<http://www.rozvojovka.cz/clanky/1257-kvuli-nedostatku-vody-bude-svet-bez-masa.htm>

3. Aktivita: Závěrečná reflexe/ 10 minut

Pedagog se studenty shrne, co vše si zjistili. Informace zaznamenává na tabuli. Studenti se také zamyslí nad otázkou jak podpořit místní či regionální produkci.

Další materiály k aktivitě:

Výroky o hladu:

1. Na to, abychom nakrmili svět, není dost jídla.
2. O hladu mluvíme pouze tehdy, trpěli někdo nedostatkem jídla.

3. Za hlad mohou sucha a jiné přírodní katastrofy.
4. Hlad je vždy důsledkem nedostatku potravin v určité oblasti.
5. Všichni hladovějící světa žijí v Africe.
6. Nemohu se zabývat hladem v cizině, když jím trpí tolik lidí u nás doma.
7. Hlad a hladomor jsou těžko předvídatelné a nemůžeme na ně být připraveni.
8. Hlad způsobuje pouze zdravotní problémy.
9. Lidé hladovějí jen při humanitárních krizích nebo katastrofách.
10. Existují naléhavější globální problémy než hlad.

Mýty o hladovění (uvedení na pravou míru)

1. Na to, abychom nakrmili svět, není dost jídla

Na světě se dnes produkuje dostatek jídla na to, aby se dostalo potřebné výživy všem lidem. Potřebujeme však účinnější a udržitelné způsoby pěstování a distribuce potravin. Asi jedna třetina všeho jídla na světě se vyhodí.

2. Hlad je pouze otázkou nedostatku jídla

Hlad také souvisí s tím, jaké jídlo konzumujeme. Dobrá výživa pro zdravý vývoj organismu vyžaduje správnou kombinaci živin a kalorií. To je důležité zejména u kojenců, těhotných žen a malých dětí.

3. Za hlad mohou sucha a jiné přírodní katastrofy

Obce s vybudovaným zavlažováním, skladovacími kapacitami a dopravním spojením na trhy dosahují lepších sklizní a jejich obyvatelé mohou přežít i období sucha. Příroda je jen jedním z faktorů ovlivňujících hlad. Od roku 1992 se více než zdvojnásobil podíl hladomorů zapříčiněných člověkem.

4. Hlad je vždy důsledkem nedostatku potravin

Lidé mohou hladovět i tehdy, když si jídlo nemohou dovolit nebo když se nedostanou na místní trhy.

5. Všichni hladovějící světa žijí v Africe

Z takřka miliardy lidí hladovějících na celém světě jich polovina žije v Asii a Tichomoří. Hlad je problémem i v Evropě, kde podle některých odhadů nemá jistotu dostatku jídla každý desátý člověk.

6. Nemohu se zabývat hladem v cizině, když jím trpí tolik lidí u nás doma

Na světě trpí hladem každý sedmý člověk. To znamená, že každý sedmý člověk nemůže tvořit, učit se ani naplňovat svůj potenciál, protože hladoví. Hlad zpomaluje pokrok v mnoha důležitých otázkách na celém světě. Tento problém se týká každého z nás.

7. Hlad a hladomor jsou těžko předvídatelné a nemůžeme na ně být připraveni

Existují nástroje ke sledování a předpovídání trendů v produkci a cenách potravin. Například Síť systému včasného varování před hladomory (FEWS NET) analyzuje meteorologické a ekonomické faktory na celém světě a vydává varování před možností hladu a hladomoru v konkrétních oblastech.

8. Hlad je pouze zdravotní problém

Hlad má své dopady také na vzdělávání a ekonomiku. Pro děti trpící nedostatkem živin je velmi obtížné soustředit se, učit se nebo dokonce vůbec chodit do školy. V nejhudších oblastech světa může poskytování obědů na základních školách zdvojnásobit docházku.

9. Lidé hladovějí jen při humanitárních krizích nebo katastrofách

Z celkového počtu hladovějících na světě jich na humanitární katastrofy připadá pouze osm procent. Na světě hladoví téměř jedna miliarda lidí, kteří se do novinových titulků nedostanou.

10. Existují naléhavější globální problémy než hlad

Hlad je příčinou celé řady jiných globálních problémů. Hladoví-li obyvatelstvo, tak skomírá i hospodářství, lidé mezi sebou válčí a zemědělci se nemohou účinně starat o svá pole. Boj proti hladu přispívá také k řešení ekologických, hospodářských a bezpečnostních problémů.

Zdroj: <https://www.dosomething.org/>

Věděli jste, že... Asi jedna třetina všech potravin na světě se vyhodí? Hladem trpí každý sedmý člověk na světě, přitom se na světě dnes produkuje dostatek jídla na to, aby se dostalo potřebné výživy všem lidem.

Zdroj původních aktivit: metodika Přehod' výhybku, neďívej se na svět černobíle!
Středisko EV Sever